

Veza između TB i HIV zaraze – informativni listić

Ovaj informativni listić objašnjava povezanost tuberkuloze (TB) i virusa humane imunodeficijencije (HIV) koji uzorkuje sindrom stečenog nedostatka imuniteta (AIDS/SIDA). Osobe zaražene HIV virusom češće obolijevaju od drugih zaraza i bolesti. TB je jedna od tih bolesti. Ako Vam je postavljena TB ili HIV dijagnoza, ovaj informativni listić će Vam pomoći.

Među otprilike 40 milijuna osoba zaraženih HIV ili AIDS virusom, oko 13 milijuna ima i TB. Rano otkrivanje je važno, jer ako osim TB zaraze imate i HIV, možete početi liječenje za oboje, i za HIV i za TB. Ako se te dvije zaraze ne liječe, one zajedno mogu izazvati vrlo opasne bolesti.

1. DIO: TUBERKULOZA (TB)

Što je TB?

TB izazivaju bakterije (klice). To je bolest koja najčešće zahvaća pluća, ali može se pojaviti u drugim dijelovima tijela, kao na primjer u mozgu, bubrežima i kralježnici. TB zaraza može biti aktivna ili latentna (neaktivna). Ako se ne liječi, TB može izazvati teške zdravstvene probleme, čak i smrt.

Kako se TB širi?

TB bakterije (klice) se s osobe na osobu prenose zrakom i obično se šire kad osoba s aktivnom TB kašlje, smije se, kiše ili pjeva. Bilo tko u njihovoj blizini može udahnuti te TB bakterije i zaraziti se. TB se NE prenosi zajedničkom upotrebom kućanskog pribora, šalica i tanjura, niti preko sline kad se poljubite.

Koji su simptomi aktivne TB zaraze?

Osobe s aktivnom TB zarazom su često:

- | | |
|---|--|
| <ul style="list-style-type: none">• umorne ili bolesne,• naglo gube težinu• kašlju (često iskašljavaju krv) i imaju bolove u grudnom košu | <ul style="list-style-type: none">• imaju groznicu, i• noću se znoje• ili ponekad ne pokazuju nikakve simptome |
|---|--|

Kakva je razlika između aktivne i latentne TB zaraze?

Osobe s aktivnom TB zarazom su bolesne zbog velikog broja aktivnih TB bakterija u svom organizmu. Osobe s latentnom TB isto imaju bakterije koje izazivaju aktivnu TB, ali nisu bolesne jer su kod njih bakterije latentne (neaktivirane). Najčešće su u prošlosti bile izložene TB bakterijama. Međutim, kod osoba s latentnom TB se u budućnosti može pojaviti aktivna TB, naročito ako imaju i HIV virus.

Ako imate aktivnu **TB zarazu**, to znači da:

- u tijelu imate aktivne TB bakterije
- ste bolesni i možda pokazujete simptome kao na primjer kašalj, groznicu, gubitak težine, umor ili noćno znojenje
- možete druge zaraziti TB bakterijama
- možete uzimati lijekove i izliječiti se od te bolesti

Ako imate **latentnu TB zarazu**, to znači da:

- imate TB bakterije ali one nisu aktivne
- niste bolesni
- ne možete zaraziti druge TB bakterijama
- možete uzimati preventivne lijekove, da se u budućnosti to ne pretvori u aktivnu TB

2. DIO: VIRUS HUMANE IMUNODEFICIJENCIJE (HIV)

Što je HIV?

HIV je virus koji izaziva AIDS. HIV napada imunološki sustav tjela. Ako ste zaraženi HIV-jem, kaže se da ste HIV-pozitivni. To znači da Vam je HIV ušao u krvotok.

Kako se prenosi HIV?

HIV se nalazi u tjelesnim tekućinama kao na primjer u krvi, spermi i vaginalnim tekućinama, te u mlijeku dojilja. Do zaraze HIV-jem može doći samo onda kad jedna ili više tjelesnih tekućina zaražene osobe uđe u krvotok druge osobe.

HIV se prenosi samo na sljedeće načine:

- seksualnim odnosom bez kondoma (bez zaštite)
- zajedničkom upotrebom igli, šprica i drugih pomagala za ubrizgavanje droge
- s majke na dijete tijekom trudnoće, pri porođaju ili tijekom dojenja
- transfuzijom krvi i/ili krvnih proizvoda (u Australiji se od 1985. svi krvni proizvodi kontroliraju za prisutnost HIV-a)

HIV SE NE MOŽE prenijeti: kašljanjem, ljubljenjem, kihanjem, pljuvanjem, plakanjem, zajedničkom upotrebom pribora za jelo, posteljine, zahoda, tuševa ili drugim oblicima slučajnog kontakta.

Koji su simptomi HIV-a

Ako samo gledate nečiji vanjski izgled, ne možete znati da ta osoba ima HIV. Većina osoba s HIV-jem izgledaju zdravo i ne pokazuju nikakve simptome. Može proteći nekoliko godina prije nego što se pojave ikakvi simptomi, i mnogi ni ne znaju da imaju HIV.

Kakva je razlika između HIV-ja i AIDS-a?

HIV napada imunološki sustav tijela. Ako se ne liječi, HIV oštećuje imunološki sustav, pa se on više ne može odbraniti od običnih zaraza, i toj osobi prijete bolesti, pa čak i smrt. Ta se bolest zove AIDS – sindrom stečenog nedostatka imuniteta.

Ako imate HIV to znači da:

- imate virus koji uzrokuje AIDS
- ne morate imati nikakve simptome
- možete se liječiti

3. DIO: TB I HIV – PRETRAGE I KONTROLA

HIV oslabljuje imunološki sustav – “otvara vrata drugim zarazama” – pa, ako imate HIV ili latentnu TB, kod Vas će TB lakše prijeći u aktivni oblik TB zaraze. Ako se te dvije zaraze ne liječe, zajedno mogu izazvati vrlo opasne bolesti.

Zašto je važno obaviti pretrage za TB ako imam HIV-a?

Ako imate HIV, važno je ustanoviti imate li latentnu TB zarazu, jer kod osoba s HIV-om latentna TB puno lakše prijeđe u aktivnu TB. Ako imate latentnu TB i HIV, možete se liječiti.

Zašto je važno obaviti pretrage za HIV ako imam aktivnu TB?

Ako imate aktivnu TB, važno je ustanoviti imate li HIV, jer osobe s aktivnom TB ponekad imaju i HIV. Važno je obaviti pretrage, jer ako imate i HIV i aktivnu TB možete se liječiti.

Koje pretrage trebam obaviti za TB?

U svakoj klinici za plućne bolesti u NSW-u možete obaviti tri najuobičajenija testa. To su:

- testiranje kože na tuberkulin (TST), koji se naziva i Mantoux test
- rendgensko snimanje
- testiranje sputuma (pljuvačke)

Ovim testovima se može ustanoviti jeste li u prošlosti bili izloženi TB zarazi (latentna TB) ili možda imate aktivnu TB. Klinika za plućne bolesti će odlučiti koje testove trebate obaviti.

Koje pretrage trebam obaviti za HIV?

Pretrage krvi za HIV može obaviti bilo koja klinika za spolno zdravlje u NSW ili Vaš liječnik.

Koliko to košta?

Na klinikama za plućne bolesti u NSW, sve pretrage za TB su BESPLATNE. Možda morate zakazati pregled na klinici za plućne bolesti, ali ne trebate Medicare karticu.

Na klinikama za spolno zdravlje u NSW, HIV test je BESPLATAN i ne trebate Medicare karticu. Možete ga obaviti i kod svog liječnika, ali trebate Medicare karticu.

4. DIO: TB I HIV – LIJEČENJE

Liječenje TB zaraze

Aktivna TB zaraza kod osoba s HIV-om se može liječiti i izliječiti. Aktivna TB se liječi uzimanjem kombinacije antibiotika najmanje 6 mjeseci. Medicinska sestra nadzire uzimanje TB lijekova, kako bi provjerila pojavljuju li se ikakve nuspojave i bila sigurna da je liječenje završeno.

Latentna TB, kod osoba koje imaju i HIV, se liječi najmanje 6 mjeseci, uzimanjem antibiotika koji sprečavaju da to prijeđe u aktivnu TB.

Liječenje za HIV

HIV i AIDS se, za sada, ne mogu izliječiti, ali postoje brojni lijekovi koji djeluju na HIV i usporavaju štetu koju taj virus nanosi imunološkom sustavu. Uz liječenje, mnogi s HIV-jem se osjećaju dobro i uspješavaju voditi zdrav, aktivan i ispunjen život.

Koliko to košta?

Sve vrste liječenja za TB su BESPLATNE. Ne treba Medicare kartica.

Liječenje za HIV, uz male troškove, mogu primiti sve osobe koje imaju Medicare karticu.

5. DIO: DRUGE INFORMACIJE

Ako imam HIV ili TB, hoće li to utjecati na moj useljenički status?

TB:

Ako imate latentnu ili aktivnu TB zarazu, to NEĆE utjecati na Vaš useljenički status u Australiji.

HIV:

Ako imate stalni boravak, a imate HIV, ni to NEĆE utjecati na Vaš useljenički status. Međutim, svi podnositelji molbe za stalni boravak moraju proći zdravstvene preglede koji uključuju testiranje za HIV i rendgensko snimanje pluća. Zakon i odredbe koje se odnose na dobivanje stalnog boravka su vrlo složeni. Stoga je važno zatražiti pravni savjet kvalificiranog agenta za pitanje useljavanja.

Povjerljivost informacija

Povjerljivost znači da sve informacije kojima zdravstvene službe raspolažu o Vama se čuvaju u povjerenju i ne mogu ih bez Vaše dozvole ustupiti drugima. U Australiji je protuzakonito ako bilo koji zdravstveni radnik s drugima razgovara o Vašim privatnim informacijama.

Pomoć tumača

Kada razgovarate sa zdravstvenim radnicima ili drugim službama, možete dobiti pomoć tumača. Kao i svi zdravstveni radnici, tumači MORAJU sve zadržati u strogom povjerenju.

Uz pomoć tumača možete:

- razumjeti sve što Vam kažu
- biti sigurni da će drugi razumjeti sve što Vi kažete
- postavljati pitanja i dobiti odgovore
- uspjati razumjeti i pristati na testiranje ili liječenje

Pomoć tumača preko telefona (TIS) možete dobiti iz bilo kojeg dijela Australije. Nazovite 131 450 (po cijeni mjesnog poziva) i uz pomoć tumača na liniji ćete biti povezani sa službom koju trebate.

SLUŽBE KOJE MOGU POMOĆI:

Klinike za plućne bolesti

Za najbližu kliniku za plućne bolesti posjetite:

www.health.nsw.gov.au/publichealth/infectious/tb/pdf/chest_clinics/pdf

Klinike za spolno zdravlje

Za najbližu kliniku za spolno zdravlje potražite pod slovom 'S' u bijelom telefonskom imeniku ILLI nazovite službu informacija o spolnom zdravlju na 1800 451 624

Za detaljnije informacije o HIV na svom jeziku posjetite:

Multikulturalna služba za HIV/AIDS i Hepatitis C

www.multiculturalhivhepc.net.au

Za detaljnije informacije o TB na svom jeziku posjetite:

Multikulturalna služba za zdravstvene komunikacije

www.mhcs.nsw.gov.au

NSW Ministarstvo zdravstva

www.health.nsw.gov.au/PublicHealth/Infectious/TB/index.asp